

Nr 529.

Av herr **Hage**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 249, angående stöd åt Hellefors Bruks Aktiebolag.

I motion nr II: 527 yrkas, att riksdagen måtte, med avslag å proposition nr 249 angående stöd åt Hellefors Bruks Aktiebolag, bemyndiga Kungl. Maj:tt att å statens vägnar träffa avtal med Skandinaviska Kreditaktiebolaget om överlåtande *utan vederlag eller villkor i övrigt* av Kreditkassan direkt eller indirekt tillhöriga aktier i bolaget ävensom statens fordran hos samma bolag och dess dotterbolag på grund av lämnade krediter.

Detta yrkande innebär alltså att staten redan nu skulle, utan att ge sig tid till någon egentlig prövning av det under normala konjunkturer förefintliga värdet av ifrågavarande bolag tillhöriga stora naturtillgångar av skogar, malm och utbyggd elektrisk kraft jämte under de senaste åren moderniserade, för deras tillgodogörande i alltmer förädlad grad utökade anläggningar, nödgas bortskänka desamma.

Efter det tredagars besök, som avlagts av vederbörande utskott vid Hellefors och underlydande verk, har det emellertid uttalats, att förutsättningar ingalunda torde saknas för att verksamheten vid dessa verk efter återinträdande normala konjunkturer skall kunna bli bärande, särskilt med hänsyn till under de senaste åren genomförd rationalisering av driften och av anläggningarna med redan befintliga utvidgningsmöjligheter till en kvantitativt utökad högförädling av produkterna. Under sådana förhållanden anses det utslutet att såsom i den nämnda motionen föreslagits redan nu utan vederlag bortkasta de möjligheter staten bör ha till att få valuta för sina betydande utlägg, varvid samtidigt tusentals arbetares existensmöjligheter äventyras.

Emellertid synes det vara önskvärt, att — med hänsyn till det i motionen angivna huvudargumentet för ett avslag på propositionen, att det inte kan vara av något intresse för staten att till sina förut lidna förluster foga ytterligare 1.5 miljoner kronor — staten kunde på något sätt få valuta för nämnda belopp, vilket enligt propositionen nu skulle tillskjutas av staten för driftens uppehållande under ytterligare ett år. Det torde kunna förutsättas, att inga svårigheter från vederbörande kreditgivares sida skola ställas emot en sådan anordning, att staten erhåller det nu ifrågasatta tillskottet åtminstone delvis täckt genom övertagande av lämplig, Helleforsbolaget direkt eller dess dotterbolag tillhörig egendom, som skall eller lämpligen kan avskiljas från vederbörande företag. Enligt vad man erfarit, skall utav det Wargöns A.-B. tillhöriga Porjus järnverk i Norrbottens län endast den del, som omfattar verket för ferrolageringar, bibehållas i bolagets ägo, varemot det moderna masugnsverket, innehållande två moderna elektriska masugnar, den ena omedelbart före nedläggandet av driften nyommurad, jämte två kolhus, rymmande tillsammans 9,000 läster kol, smedja m. m. jämte stor industritomt, skall nedrivas för att

minska bolagets skatteomkostnader. I första hand torde detta verk kunna erhållas för en summa föga överstigande nedskrotningsvärdet. I statens hand skulle ett bibehållande tillsvidare av masugnsverket jämte den elektriska utrustning, som tillhört detsamma, i den mån den ännu finnes i behåll, kunna bliva av värde för en eventuell malmförädling av Norrbottensmalm, och detta värde bleve *större*, ifall inlandsbanans färdigställande om fyra år ökat förutsättningarna för Porjus del genom ökad träkolsfångst och förkortad utfrakt av den förädlade varan söderut, men *ej heller utan betydelse*, om brukbara delar av verket kunna förflyttas till annan plats och därigenom minska anläggningskostnaderna där.

Förutom Porjus järnverk skulle ett övertagande av något skogsområde från Hellefors eller dotterbolaget Laxå bruk, liggande lämpligt för sammanslagning med angränsande kronopark, kunna tänkas övertaget av domänverket. Det torde emellertid icke vara lämpligt att i dessa avseenden gå in på närmare detaljer, då sakens avgörande i varje fall måste hänskjutas till Kungl. Maj:t.

Under åberopande av ovanstående hemställas alltså,

att riksdagen ville med bifall till propositionen nr 249 uttala önskvärdheten av att vid uppgörelse angående ifrågavarande stöd åt Hellefors Bruks Aktiebolag staten måtte i lämplig utsträckning beredas valuta på här ovan antydda sätt.

Stockholm den 30 maj 1933.

Ernst Hage.